

Tıp - Sağlık

Gözler Kanser İlacında

Lösemi hastalarında mucizevi denebilecek sonuçlar veren ve ölüm oranını ciddi ölçüde düşürme özelliğiyle kendini kanıtlamış Gleevec (imatinib mesylate) ticari isimli ilaç, yeni bir araştırmanın sonuçlarına göre kalp

sorunlarına yol açma riski de taşıyor. ABD'de 2001 yılında piyasaya sürüldüğünde ilacın lösemi tedavisinde bir devrim yarattığı söylenmişti. İlaç, etkisini, "kronik miyelojen lösemi" adı verilen kanser türünde değişikliğe uğrayarak kontrolsüz hücre bölünmesine neden olan tirozin kinaz enzimini hedef alarak gösteriyor. Bu enzimin kalp kası hücrelerinde de önemli işlevler gördüğü bilinmiyordu. ABD'deki Jefferson Tıp Okulu'ndan sözkonusu araştırmayı yürüten ekip, Gleevec'le tedavi gören bazı hastalarda yalnızca birkaç ay içinde kalp sorunları geliştiğini fark ediyor. Bunun üzerine incelemeye aldıkları on hastanın kalplerinde kan pompalama yetisinin azaldığını, kalp kası hücrelerinin de mikroskop altında anormal bir görüntü sergilediğini gözlüyorlar. Ne olup bittiğini anlamak için ilacı farelere normal dozlarda veren araştırmacılar, farelerde de benzeri etkilerle karşılaşılıyorlar. Tahminlerine göre tirozin kinaz enziminin baskılanması, kalp hücrelerindeki protein mekanizmalarını

olumsuz etkileyerek hücre ölümüne neden oluyor.

Tirozin kinaz etkinliğini baskılayan iki kanser ilacının daha kalp sorunlarını tetikleyebileceği gösterilmiş. Biri meme kanseri tedavisinde kullanılan Herceptin (trastuzumab), diğeri de böbrek ve mide kanserlerinde kullanılan Sutent (sunitinib malate).

Ancak... Gleevec kanser tedavisinde öyle etkili, sonuçları öyle olumlu ki, araştırmacılar, sözkonusu hastaların ilacı almaya devam etmeleri gerektiği konusunda ısrarlılar. "Çünkü" diyorlar, "ilaca bağlı olarak ortaya çıkan ciddi kalp rahatsızlıklarının sayısı henüz bilinmiyor, bu sayı da olasılıkla düşük; kaldı ki bu tür sorunların da, farklı tedavilerle üstesinden gelinebilir." Öyle görünüyor ki yarar/risk oranı, şimdilik güçlü biçimde Gleevec'ten yana. Ancak hem araştırmacılar, hem de ilacı üreten Novartis firması, bu yan etkiler meselesinin üzerine daha fazla gitmek gerektiği konusunda görüş birliği içinde.

Nature, 23 Temmuz 2006

Besin Alerjilerinin Tanısı Kolaylaşacak mı?

Alerji başa belaysa, besin alerjileri iyice belâ. Özellikle de alerji testleri açısından. Ancak Mount Sinai Tıp Okulu araştırmacıları, besin alerjilerinin ortaya çıkmasından sorumlu olabilecek bir protein keşfetmiş bulunuyorlar. Bu, gerçek besin alerjilerini belirleyebilecek, daha az yıpratıcı ve daha kolay testlerin geliştirilebilmesi demek olabilir. Besin alerjisi, aslında abartılı bir bağışıklık tepkisi. Vücudun böyle durumlarda bol miktarda histamin ve antikor üretmesi sindirim yolları, solunum yolları ve deride çeşitli belirtilere yol açarak kimi zaman da "anafilaktik şok" adı verilen ölümcül bir duruma da neden olabiliyor. Bu alerjilerin belirli bir yüzdesinde rol oynayan bağışıklık moleküllüye Immünoglobulin E (IgE). IgE, kandaki lenfositlerin bir kısmı tarafından üretilen ve vücutta 'yabancı' olarak algılanan maddelere bağlanarak hücrelerarası sıvılardaki bağışıklık tepkilerini denetim altına alan bir protein. Besin alerjisini ortaya çıkarmadaki zorluklardan birinin kaynağı, herkesin kan serumunda belirlenebilir düzeyde IgE bulunmaması. Birçok başka alerji tipi için güvenilir testler var; ancak bunların bir kısmı özellikle de hasta açısından pahalı ve zahmetli olabildiği gibi, besin alerjileri için

de her zaman güvenilir sonuçlar vermiyor. Besin alerjisiyle ortaya çıkan önemli bir sorunsu, kimi zaman alınan besine bağlı başka rahatsızlıklarla karıştırılması. Mount Sinai araştırmacılarıysa ilk kez olarak, CD23 adı verilen ve normalde bağırsta bulunan bir proteinin, IgE almacı (reseptörü) olarak da çalıştığını göstermiş bulunuyorlar. Besin alerjisi olan kişilerin dışkı örneklerinde varlığı belirlenen CD23'ün kontrol grubu örneklerinde çıkmamasıysa, araştırmacılara göre bu proteinin tanı koymada işe

yarayabileceği anlamına geliyor. Bu umudu güçlendiren önemli bir bulguları da, örneklerde CD23 düzeyleri ve 'besine özgü' IgE düzeyleri arasında güçlü bir ilişkinin varlığı. Araştırmacıların bundan sonra yapmayı düşündükleri şey, dışkı örneklerindeki CD23'ün klinik bulgularla olan ilişkisini ortaya çıkarmaya çalışmak amacıyla, besin alerjisi olan kişilerle daha büyük ölçekli bir çalışma gerçekleştirmek.

American Gastroenterological Association Basın Duyurusu, 21 Temmuz 2006